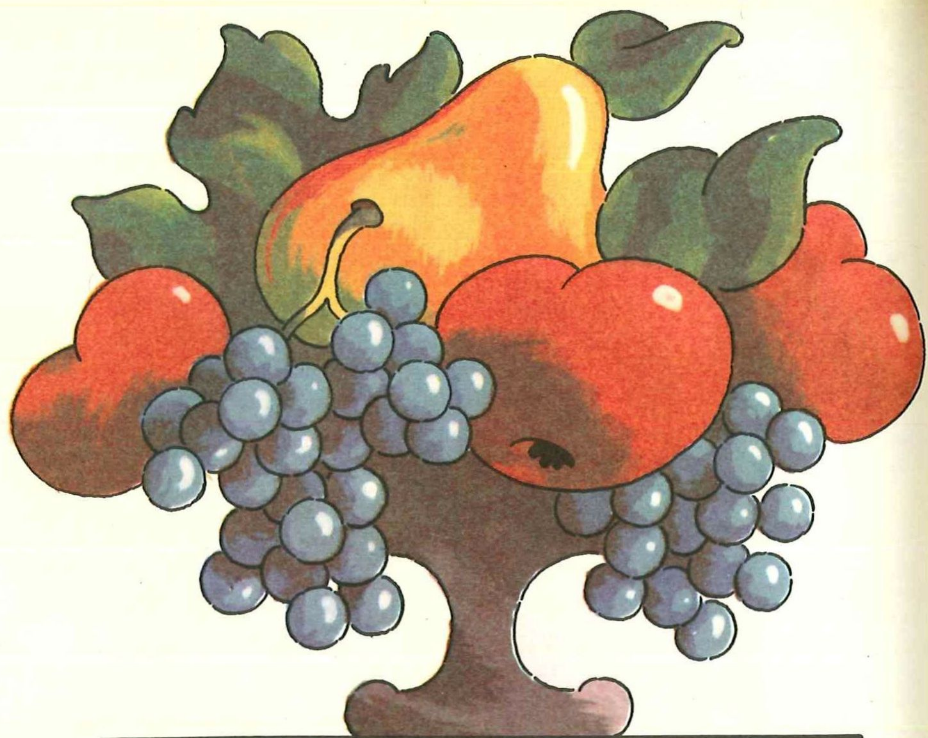

1977. SZEPTEMBER
kisdobos

Az új úttörőév kezdetén szeretettel köszöntünk benneteket. Külön köszöntjük és üdvözöljük a második osztályosokat, akik most kezdik kisdoboséletüket. Reméljük, lapunknak is rendszeres olvasói lesznek. Kívánjuk, hogy ez az esztendő hozzon sok-sok vidám, maradandó élményt a számotokra.

SZEPTEMBER

KONCZEK JÓZSEF VERSE

Sárga a kukorica, csörren a levele.
Hamvas a szilva, édes már.
Surrog a fák közt seregélyek serege,
fácán röppen, mélyen száll.
Hajlik a napraforgó, súlyos az arca.
Morzsolja magvait a naptányér.
Csordul a tök aranya, kerék megy át rajta.
Onnan szállt az égre ez a sárgás fény?
Utcasorokká rakták a répát,
törik már a kukoricát, hordják a krumplit,
tiporják a szőlőt, dalolva, mezítláb,
míg a leve, édes méze kancsókba kezd folyni.
Bottal verik a diót, kihasad a burka.
Musttá préselik a sok szőlőfürtöt;
még a darázs se marad a pincefali lyukban,
puttony körül bóklál, részegen dünnyög.
Szép az őszi ünnep! Száz színe harsan.
Begyűjtik a dolgos napot gazdag alkonyok.
Csöves kukorica pattog a lángokban,
dudorászva forgatják a gyerekpásztorok.

SIMAI MIHÁLY

Hol terem a csudacilin?

Cserecsuri dombon, csöncsöngyűrű réten, csalinkai csalitosban, csamangói nagyerdőben három út kacskaringózik. Három úton három legényke. Az egyik alig vánszorog, olyan fáradt. A másik alig támolyog, olyan gyönge. A harmadik alig tántorog, olyan erőtlen.

No, hiszen nem csoda. Az első, akit Nyiszlettnek hívnak, olyan sovány, hogy átsüt rajta a nap. A fülei átlátszók, a csontjai zörögnek, hátulról is meg lehet számolni, hány szeplő van a pulykatojás-arcán. A második, akit Nyámnyilának hívnak, olyan kövér, völgymenetben minduntalan visszagurul, hegymenetben meg csak négykézláb tud fölfelé mászni. A harmadik, a Nyápic nevezetű meg olyan roskadt, olyan görnyedt, mintha örök életében a fű között kereste volna a szerencséjét.

Ahogy az utak összefutnak, találkozik a három ágrólszakadt. Rogynak a tölgyfa árnyékába, alig van köszönésnyi erejük. Nyiszlett elővesz egy szem cukrot, azt szopogatja. Nyámnyila kicsomagolja a töltöttcsirkét, a téliszalámit meg a kakastejes cipót, s nyeli a falatokat, mint kacsa a nokedlit. Nyápic iszik egy kortyot a kulacsából, aztán újra lecsüggeszti a fejét, nézi a földet, mintha valamikor itt vesztette volna el a víg óráit.

Nagysokára szólal meg Nyámnyila:

— Aztán hová, hová?

— Én csak Hóbagoly doktorhoz! — mondja egy torokfájós macska hangján Nyiszlett.

— Én is a híres Hóbagolyhoz megyek! — mondja egy légcsőhurutos egér hangján Nyápic. — És te?

— Hát bizony, én is! — motyogta tele szájjal Nyámnyila.

— Szóval mindhárman betegek vagyunk! — állapítja meg egy idő után Nyiszlett.

— Uhu-hu! De még mennyire!

— Hajajaj! Rettenetesen! — tódítja a másik kettő. És már sorolják egymás szavába vágva: — Én olyan gyenge vagyok, mint a harmat! — Én tornából is föl vagyok mentve! — Én már a becsukott ajtón is beférek, úgy lefogytam! — Nekem új ajtót kellett vágatni a falon, úgy meghíztam! — Fáj az oldalam! — Szúr a hátam! — A lábaim ólomnehezek! — Az álmaim rettenetesek! — Nem tudok ébren maradni, aztán, ha lefeküdtem, nem tudok elaludni! — Kapar a torkom! — Dáthás vagyok folyton! — Köhögök, mint egy tüdőbajos! — Mindenkitől félek, mint egy szívbajos! — A gyomromban gombóc van, pedig sohase eszem gombócot! — Nekem a torkomban van a gombóc. — Nekem remeg a lábam! — Nekem reszket a kezem!

— Nekem a fejem fáj! — panaszkodik Nyámnyila.

— Nekem a bal fülem! — sóhajtja Nyiszlett.

— Nekem a hátam, a vállam, a derekam! — kesereg Nyápic.

— Nektek is azt mondták, hogy rajtatok már csak a Hóbagoly doktor segíthet?

— Azt, azt! Meg valami új gyógyszer.

— Valami csudacilin.

— Hát akkor... nyögte Nyápic.

— Akkor hát... nyöszörögte Nyiszlett.

— Föl kéne kelni — nyelte le az utolsó falat csirkehúst Nyámnyila.

— Csakhogy nincs erő — mondja a másik kettő.

— Erőm, az nekem sincs. Ki kell pihenni magunkat — hagyja rá Nyámnyila. Azzal tovább hevernek, lehunyják a szemüket is. Nyámnyila elalszik azon nyomban, a másik kettő meg nyög, nyekereg, forgolódik.

— Kár, kár — károgta odafönn a tölgyfán a dolmányos varjú. — Nagy kár, hogy Hóbagoly, a híres doktor éppen most költözött át egy másik mesébe.

— Kra-kra-kra! — sajnálkozik a szalakóta. — Ezeken most már csak az segíthet, ha Mendegélő Vendellel találkoznak.

Micsoda szerencse: jó félóra múlva már jött is Mendegélő Vendel. Át a cserecsuri dombon, a csöncsöngyűrű réten, a csalinkai csalitoson s be egyenest a csamangói nagyerdőbe. Az óriás tölgyfánál megáll: hát ez a három árva madár mit keres itt?

Fölnéz álmos szemmel Nyápic, látja, hogy egy turistabakancsos, rövid nadrágos, csupaizom óriás áll előttük. Vastag furkó a kezében. Megijed rettenetesen, sikítani kezd: jaj, ne bántson! Fölriad a másik kettő is: Nyiszlett zörgő csontokkal iramodik jobbra, Nyámnyila rengő hájjal elgurul balra, csak akkor állnak meg, mikor Mendegélő Vendel egetverő kacagásba tör ki.

— Kutya teremtette! Hát nektek meg mi bajotok? Gyertek vissza, én még senkinek sem haraptam le az orrát.

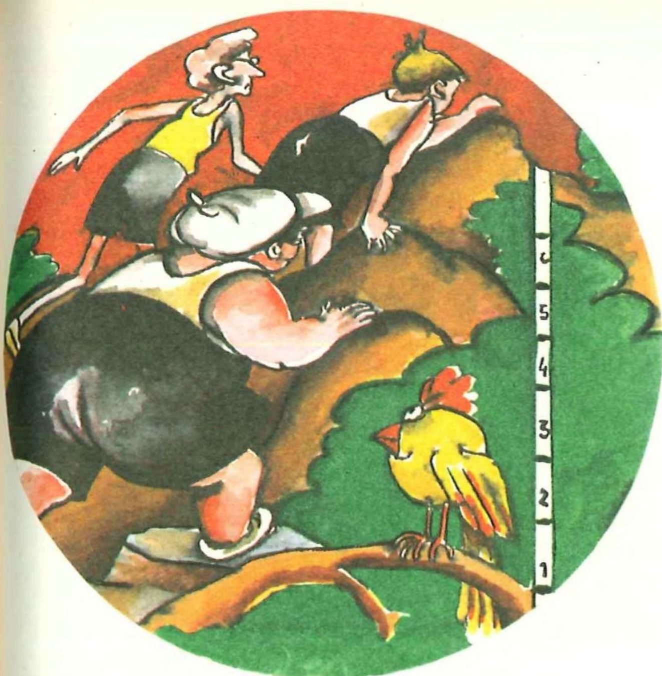
Aztán kivallatja a híres társaságot: mi járatban vannak. Amikor megtudja, még nagyobbat nevet, még a könnyei is csorognak.

— Hóbagoly éppen tegnap költözött át egy másik mesébe. Nincs csudacilin, nincs mesemicin. De egyet se búsuljatok, amíg engem láttok: tudok én jobb gyógyszert! Majd én kikúrállak benneteket, hogy az anyátok sem ismer meg utána.

— Igen. De... mit tetszik kérni fizetségül? — kérdezi Nyámnyila.

— Hat napot. A hetedik a ráadás! — mondja Mendegélő Vendel. — Most pedig talpra, világ lustái, ország tohonyái! Mert így csak még jobban elpuhultok. — Sorra megtapogatja a karizmaikat.

— Huh! Ez csupa csont! Hű, ez meg csupa zsír! Most pedig nézzétek meg az enyémet. — És behajlította a karját. Akkora muszklija volt, mint egy olimpiai bajnoknak. Azután kifújta a levegőt a mellkasából. Kisebbfajta forgószél kerekedett. Nyiszlett és Nyápic belekapaszkodott Nyámnyilába, nehogy elsodorja őket. Ezután Mendegélő Vendel teleszívta tüdejét a friss erdei levegővel. Most meg csak úgy feszült rajta az atlétatrikó.

— Ez igen! — hümmögték a legénykék.

— És akár hiszitek, akár nem, valamikor én is olyan nyiszlett, nyápic és nyámnyila voltam, mint ti — mosolygott rájuk Mendegélő Vendel.

A fiúk összenéztek. Hát akkor Hóbagoly nélkül is meggyógyulhatunk! Egy szóra ráálltak, hogy elmennek a hegyi házba Vendel bácsihoz, és mindent szóról szóra úgy csinálnak, ahogyan ő mondja.

Persze, ha akkor előre tudják, mi vár rájuk, hétszer meggondolták volna. Mert Vendelnek aztán hiába mondták: így remeg a lábam, úgy szaggat a fejem, imígy-amúgy jaj de vacakul érzem magam! Mendegélő Vendelnél minden áldott nap úgy kezdődött, hogy alaposan megtornásztatta őket: futás, szökellés, fekvőtámasz, bukfenc, cigánykerék, tótágas, derékhajlítás, kaszálás volt a műsor, és még sok olyan tornagyakorlat, amit csak Mendegélő Vendel tudott. És közben állandóan gyakoroltatta velük a helyes légzést is:

— Húzd ki magad, Nyápic, már megint olyan görbe vagy, mint egy kérdőjel! — harsogta a görnyedt legénykének. — Így az is csoda, ha egyáltalán levegőt kapsz!

Hanem azt meg kell hagyni: a torna után remek étvággyal fogtak a reggelizéshez a fiúk. Csak utána ne következett volna a kemény munka! Egyik kaszált, másik kapált, a harmadik fát hasított. Hű, de nehezen ment! Kornyadoztak, kókadoztak, kóvályogtak Vendel vendégei. Mindenük sajgott. Izomlázuk volt. Már-már a szökésen járt az eszük, de letettek arról is, mert egy valamirevaló szökevénynek futnia kell. Nekik meg, úgy gondolták, jártányi erejük sincs.

Vendel bátyó azonban bebizonyította: igenis, van. Lebaktatott velük a Kristályvizű Tóhoz. Ott úszni tanítgatta őket, aztán csónakba ültek, evezőt ragadtak és versenyeztek: ki ér előbb a túlsó partra? Máskor elvezette őket jó messzire a hegyi háztól, s abban versengtek: ki ér haza előbb, ki találja meg a legrövidebb ösvényt az erdő sűrűjében.

Este, miután annyi gyümölcsöt tálalt eléjük, hogy alig győzték megenni, Vendel bácsi mesélt nekik. Arról szólt a mese, hogy egy gyönge legényke kapott egyszer egy bernáthegyi kutyakölyköt. Apja csak azt kötötte ki az ajándék fejében: emelje föl minden nap tizenötször azt a Vitéz nevű kis jószágot. Két kézzel, jó magasra, a feje fölé. Az egyszeri fiú örült az ajándéknak, emelgette vidáman a szeretett kutyát. Napról napra, hétről hétre. S érdekes, bár a kutya nőtt, növekedett, a fiú nem is vette észre, hogy napról napra nehezebb lesz. Mert az ő kar- és vállizmai is megerősödtek közben. És mitől? Az állandó emelgetéstől. Vagyis: a munkától.

— Na, mi erről a véleményed, egykomám? — fordult Nyámnyilához Mendegélő Vendel.

— Hát csak az, hogy apukámtól én is kérek karácsonyra egy bernáthegyi kutyát.

Mindannyian nevettek. Aztán Vendel bátyó elmagyarázta: ha az eszünket ritkán használjuk, annak is nehezebben forog a kereke. Ha az izmainkat nem használjuk, dolgoztatjuk — elgyöngülnek, ellustulnak. Ha viszont munkára fogjuk őket, na mi lesz akkor?

— Izompacsirta lesz belőlünk! — válaszolt kórusban a három fiú. Ennyit már megtanultak.

Egy másik este sorban a tükör elé állította őket Vendel bácsi.

— Nézzétek meg jól magatokat.

Hát nem volt valami szépségflastrom egyik se. Nyiszlett meg különösen szégyenkezett: az a pulykatojás-arca, azokkal a vörös szeplőkkel. Meg az átlátszó nagy fülek! Minek is ezt nézni?

Horváth Mária rajzai

De ekkor megszólalt Vendel csodálatos tükre:

— Elég szép, aki ép! Elég szép, aki ép!

Ezt mondta Nyámnyilának is, Nyápicnak is. Kérdően néztek Mendegélő Vendelre, az meg jót kacagott:

— Hallottátok: elég szép, aki ép! Nekem ilyen varázstükröm van. Nem azt szajkózza: szép vagy, szép vagy, de Hófehérke százszor szebb nálad. Ez megmondja kereken: elég szép, aki ép! Néha még azt is hozzáteszi: aki erős, hétszer szép, aki jó is, százszorszép. Na, ezt a tükörtrükköt csak azért mutattam meg, mert láttam, egyikőtök sem elégedett a külsejével. Oda se neki: ez a tükör okosan beszélt, véssétek eszetekbe, amit mondott!

Hát így telt el a hat nap Mendegélő Vendelnél. Kínoskeservesen, de közben egy kis vidámság is fűszerezte. A hetedik napon megkérdezi a gazda: na, ki akar elmenni?

Gondolkodóba esett a három fiú.

Súgta-búgta a fülükbe Penészvirág, a viaszsárga-arcú manó: Mire vártok? Rajta! Iszkoljatok innen! Hisz erre vártatok hat napon át! Nem doktor ez a Mendegélő, hanem kínzómester. Otthon a jó puha ágyikótok várna, reggel addig alhattok, ameddig kedvetek tartja. Iszkiri, amíg lehet!

Igen ám, de csak nem akaródzott elindulni. A mérleg is azt mutatta, hogy Nyámnyila lefogyott három kilót, a másik kettő meg éppen annyit hízott. Meg valahogy meg is szerették időközben ezt a nevetőskedvű, erős, kemény embert. Azon kapták magukat, hogy mennyire szeretnének hasonlítani rá. És milyen szép itt fönn a hegyen! És a kezükön már begyógyultak a szerszámnyéltörte sebek, megkeményedett a bőr. Eh, fütyülünk Penészvirág manó hívására! — gondolták és ott maradtak Mendegélő Vendelnél.

Még egy hétre. Aztán újabb hét napra. Megtanultak úszni, vidrákkal versenyeztek a Kristályvizű Tóban. Mendegélő Vendel lovagolni is tanította őket: pónit kért kölcsön az egyik jó barátjától. Az volt ám a jó mulatság, mikor egyik legényke a lovon vágtatott, a többiek pedig igyekeztek utolérni. Már ekkor kiderült, hogy Nyiszlett a legjobb futó hármójuk közül. Egyszer-egyszer beérte az erdei úton nyargaló pónit is. Nyápic a gerelyhajításban, Nyámnyila a súlylökésben ügyeskedett. Egyszer a fára másztak, mókusugrást, a majomlengést, a madárhintázást utánozták, máskor a tóba merülve, szép formájú kavicsokat gyűjtöttek a kristálytiszta vízből.

A negyedik héten aztán egy igazi hőstettet vittek véghez. Ratatatam, a félfülű haramiavezér és két társa el akarták lopni a fiókákat a kőszáli sas fészkéből. A fiúk ekkor már egyedül kóborolták az erdőt, kilesték, mire készülnek a haramiák, szóltak Mendegélő Vendelnek is, aztán titokban követték a gazembert. Így értek a magas szirtekhez, amelyen a kőszáli sas fészkelt. Miközben fölfelé mászott Ratatatam meg az egyik rabló, hazatért az anyamadár. Éktelen vijjogással csapott a haramiákra, de lent álló társuk előkapta puskáját és célbavette. Nyiszlett se volt rest: villámgyorsan ott termett és kiütötte a fegyvert a gazfickó kezéből. Erre Ratatatam is leugrott. Nyámnyila azonban súlygolyóval úgy elütötte a haramiavezér lábát, hogy menten térdre esett. A gerellyel vitézkedő Nyápic pedig a másik rablót tette harcképtelenné. Mendegélő Vendelnek nem is maradt más dolga, csak jól összekötözni a pernahajdereket. Közben nem győzte dicsérni a fiúk bátorságát, ügyességét.

— Büszke vagyok rátok! — mondta meghatottan. A kőszáli sas pedig leszállott közéjük és legnagyobb meglepetésükre megszólalt emberi hangon:

— Bátor emberfiak, megmentettétek a fiókáim életét. Szóljatok hát: mit kívántok? Ha az a vágyatok, akár a Hóbagoly doktor világhírű gyógyszereit is elhozom nektek a másik meséből. A csudacilint meg a mesemicint.

— Nem jutalomért tettük mi! — felelte Nyápic, azaz most már **Káldor Béla.** És csak úgy balkézzel megfricskázta Ratatatam haramiavezér orrát.

— Az ember segítsen, ha teheti — szerénykedett Nyiszlett, azazhogy **Ficere Péter.** És könnyedén rugózott néhányat, csak úgy, jókedvéből.

— Mi hárman már csak ilyenek vagyunk: nem állhatjuk, hogy bántsák a gyöngébbeket! — bizonygatta Nyámnyila, tisztességes nevén **Cseke Ádám.** És igazított valamicskét az egyik rabló kötelein; túl lazának találta.

— Nem kell már ezeknek semmi csodagyógyszer — magyarázta Mendegélő Vendel —, adagoltam én nekik olyan mesemicint meg olyan csudacilint, annál jobb receptet Hóbagoly sem tudna. — És elmesélte a fiúk történetét.

A sas elismerően bólintott. Még a fiainak is odavijjogta:

— Hijá, giá! Jól nézzétek meg őket! Az ilyen kemény legényekből lesznek a pilóták is!

Aztán a sas elszárnyalt, Mendegélő Vendel pedig gondoskodott róla, hogy a három gazfickót hűvösre tegyék a csamangói rendőrök.

Hamarosan eljött a búcsú órája. Köszönetet mondtak Mendegélő Vendelnek, s indultak hazafelé. Hej, milyen más volt az a három hetyke legény: hol volt már a két zörgőcsontú, Nyiszlett és Nyápic, hol volt már az egykori hájpacni Nyámnyila! Mozdulataik gyorsak, könnyűek, csakúgy duzzad az erőtől, az életörömtől minden izmuk.

S a csamangói nagyerdőben, csalinkai csalitosban, csöncsöngyűrű réten, cserecsuri dombon minden fa és bokor, minden fűszál és virágszirom azt susogta: elég szép, aki ép! Aki erős, hétszer szép! Aki jó is, százszorszép!

Hunyadi István

Csengettyűs dal diridongóra

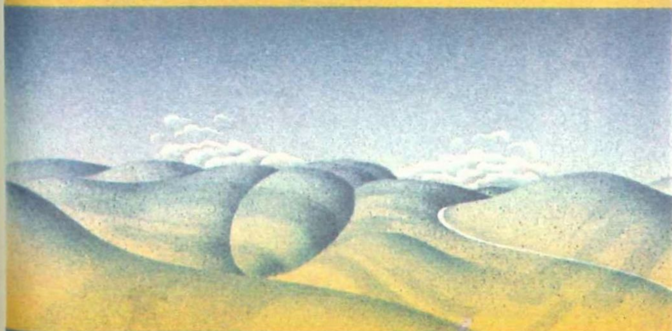
Hej, diridongó,
döngicsélj, dongó, kertemre leszállj!
Ne várj vele őszig, harmatesőig
nekünk muzsikálj.

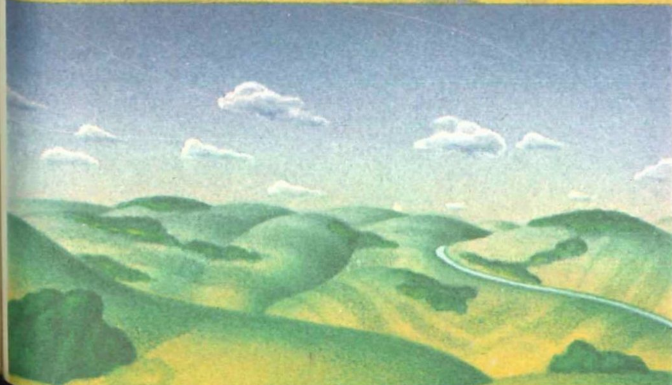
Hej, diridongó,
harang, csengő-bongó, messzire száll.
Vár a leveske, fazékban laska,
gőzöl a tál.

Hej, diridongó,
kéklik a ringló, kapkodd szaporán!
Csurogjon méze sapkába, köténybe
bő lakomán.

Hej, diridongó,
itt a borongó ősz, fogy a nap!
Lesz sok piros alma, teljen a kamra,
te légy a legpirosabb!

Csanády János

Rókák a ködben

Kukorikul a kiskakas
valahol a ködfalon túl,
a köd vastag: bundás
rókák vöröslenek benne.

Ködben a rókák is ködlenek,
csak a kiskakas hangja éles,
taréja, farktolla piros,
jó zászló a rókáknak.

Leskelődnek a ködben, kerítés
mögé lapulva, deszkák
takarják őket, szagos
gaz vakarja lábukat.

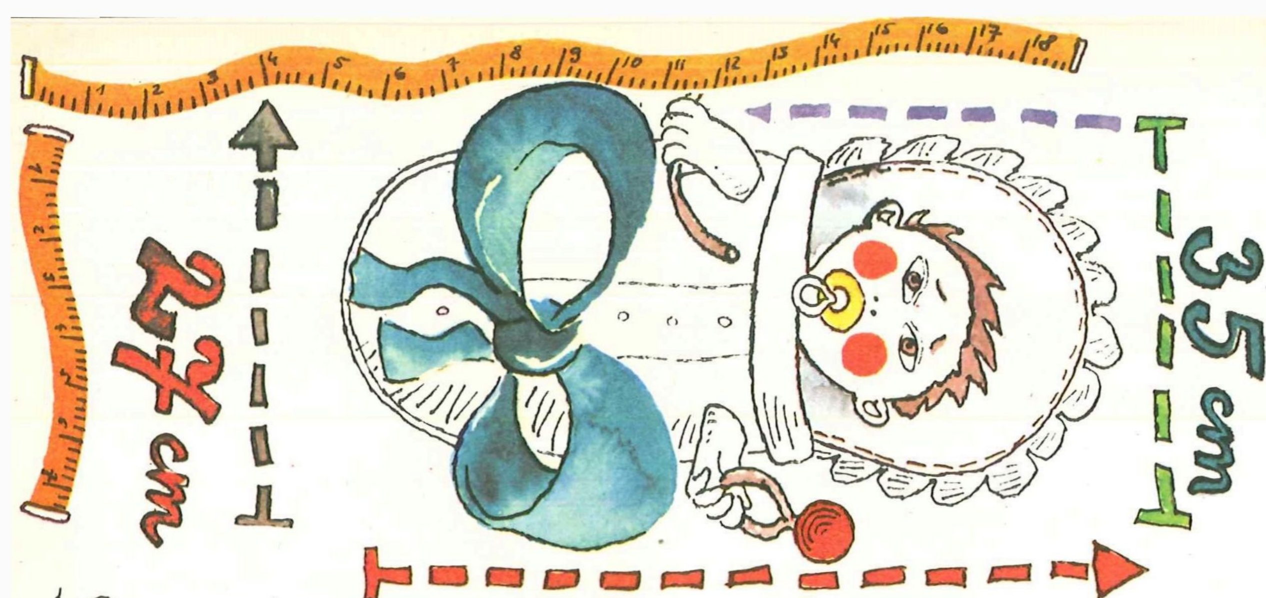
Amíg a köd fel nem száll,
nem találják meg a vörös rókák
a piros kiskakast,
a piros kiskakast.

Kara György rajza

Nagy Katalin:

Bemutatom a családom

4.

Akár magnóra is felvehettem volna a nagyanyám szövegét. Amikor cseng a telefon, csak bekapcsolnánk, lejátszanánk, és kész; nem kell annyit fáradnia. Úgyis mindig ugyanazt kérdi mindenki és a nagyanyám ugyanazt feleli: nagy a boldogság nálunk, mert megérkezett a drága, aranyos kis unoka, aki ráadásul angyal és még bűbájos.

— Hallod Öcsi!? Rólad van szó. A nagymama tündér, bájos, aranyos gyerekről beszél, aki az unokája. Ez csak te lehetsz! — mondtam az öcsémnek. Együtt ültünk a konyhában, és semmit se csináltunk, csak korgott a gyomrunk fennhangon.

— Mit ugratsz? Te is az unokája vagy — morogta.

— De terád mondta eddig is, hogy drága angyal.

— Most már nem mondja. Most már csak az újszülött létezik nálunk.

— Te csak ne féltékenykedj! Én ugyanezt átéltem, amikor te voltál szíves megszületni.

— Utáltál? — kérdezte az öcsém őszinte érdeklődéssel.

— Nem. Sajnáltalak. Borzasztó csúnya voltál.

Nem sértődött meg. Azon kesergett, hogy Szilvia, a kistestvérük, kitúrta a helyéből. Mostmár ő alszik anyuék szobájában, Öcsit meg átköltöztették a nagymamához.

— Sose bánd! — vigasztaltam. — Egész éjjel bőg. Megjegyzem, te sose bőgtél.

— No látod! — fölényeskedett nyomban.

— Inkább nyávogtál — emlékeztem. — Sokáig aggódtam, hogy kismacska vagy mégis, és nem ember-gyerek.

Ekkor a nagymamám már éppen Szilvia méreteit ismertette a telefonba. Azt mondta három kiló, ami elég kevés. Szerintem is, mert az Öcsi kutyája is nyolc kiló, pedig az talált kutya, és nagyon ványadt. De a nagyanyám egyáltalán nem sajnálkozott, hogy Szilvia még kisebb, azt mondta a telefonba, az ő kosztján majd megerősödik.

— Az lehet. Mi meg visszafejlődünk — kesergett az öcsém. — Dél elmúlt, és semmi ebéd... Csak a tápszert főzik folyton. Annyi tápszert főznek, hogy még két csecsemőt idevehetnének kosztra.

— Pszt! Meg ne hallják. Még kedvet kapnak — ijesztgettem az öcsémet.

— Együnk egy kis tápszert — ajánlotta keservesen Öcsi.

— Nem szégyenled magad! Elennéd a kistestyéred kajáját?

— Miért? Ő szopik is. Anyu mást se csinál, mint szoptat, meg mázsálja a kis pisist. Szopás előtt, szopás után méri.

— Úgy kell azt! — tájékoztattam, hogy azért lássa, értek én a dologhoz. — Így tudja meg anyu, hogy mennyit szopott a csecsemő. Ha nem eleget, akkor kap tápszert is.

— Jó vicc! Kétfogásos menü! Nekünk meg egy se... — lázadozott Öcsi, aztán nagyot ordított. — Kaját! Éhes a banda, ko-rog a gyom-ra... kaját!

— Pszt! — nyitott ránk a nagyanyánk. — Ne kiabálj! Gondolj Szilviára!

— Miért? Talán ideges? — szemtelenkedett.

— Ne szemtelenkedj öcsém! — szóltam rá; jobb ha én, mintha a nagyanyám! — Tényleg, nagyi? Hall már egy ilyen kisbaba? És lát rendesen?

— A kismacskáknak is csak később nyílik ki a szemük — szólt bele az öcsém; nagy kár volt! Nagymama kiborult.

— Így beszélni a kistestvéredről! Te szívtelen!

— Tudod, nagyanyám, az a helyzet, hogy éhesek vagyunk — mentettem az öcsémet. — Az a helyzet, hogy mindjárt egy óra...

— Jaj, hogy elszaladt az idő — csodálkozott a nagymamám, de csak rövid ideig. Aztán ránk parancsolt. — De már nagy fiúk vagytok, tessék kiszolgálni magatokat!

— Igaz is. Én főztem már a táborban a nyáron. Tudok főzni paprikáskrumplit, krumpli levest, sültkrumplit — buzgólkodtam, csakhogy elüljön a vihar.

— Én kiiratkozom ebből a családból — közölte Öcsi, és a falnak fordult, háttal mindkettőnknek. Most már rám is haragudott.

— Bizony új beosztást kell majd csinálnunk a családban. Szilvia egészen átrendezi az életünket —

ábrándozott a nagyanyám, észre se vette Öcsi tüntetését.

— Az enyémet már átrendezte — morgott szegény, a falnak. — Áttoltátok az ágyamat a te szobádba. De alhatok akár a spejzban is, én már nem számítok...

— Idehallgass! — szólt rá a nagyanyám, de most már tényleg mérges volt, pirosodott a nyaka. — Idehallgass Öcsi! Ahelyett, hogy duzzogsz, vidd már el a kutyádat! Megmondtam, hogy nem lehet kutya a lakásban, ahol csecsemő van.

— A kutya volt itt előbb — méltatlankodott Öcsi.

— Ha nem keresel most azonnal helyet a kutyádnak, én kidobom. Ki én! Nem tűrök bolhát a lakásban...

— Nincs is bolhája. És a Bodri szobatiszta. Még sose pisilt be, mint egyesek...

Csengett a telefon, szerencsére. A nagyanyám annyira mérges volt, hogy intett, vegyem fel én, ő bevonult a szobába. Biztosan dalkálja a csecsemőt, ráadást is ad, kárpótlásul, hogy ilyen gonosz testvérei vannak. Különben Zsófi néni telefonált, a nagymamám barátnője. Elmondtam neki minden adatot Szilviáról, tudtam kívülről. Zsófi néni egy ideig áradozott a gyönyörűségtől, aztán még megkérdezte, csodálkozott-e Öcsi, hogy hozott a gólya kisbabát. Mondtam, hogy nem csodálkozott, mert tudja, hogy anyu szülte, én világosítottam fel őt a tényekről. Akkor Zsófi néni lecsapta a kagylót. Még szerencse, hogy megbotránkozott, mert különben talán még most is beszélgetne.

A konyhában nem találtam már az öcsémet, se a bébitápszert, csak az újság szélét letépve. Azt írta rá — nagyjából, mert nem mindent tudtam elolvasni —, hogy most megy jó gazdát keresni a kutyájának és lehet, hogy ő se jön haza többet, de ne szóljak senkinek, úgyse veszik észre.

Rögtön Magdi jutott eszembe. Végeredményben ő az öcsém őrsvezetője! Hátha meg tudja fejteni a lelkét?! De foglalt volt a telefonjuk folyton, kétszer is hívtam, mással beszélt, pedig náluk nincs is kistestvér. Végre jelentkezett.

— Magdi? Én vagyok — mondtam szellemesen.

— Éppen téged hívtalak. Csak mással beszéltél — lelkendezett.

— Te is. Szóval az öcsém...

— Itt van nálunk. Azért hívtalak pontosan. Elvállaltam a kutyát... Várj, adom az öcsédet!

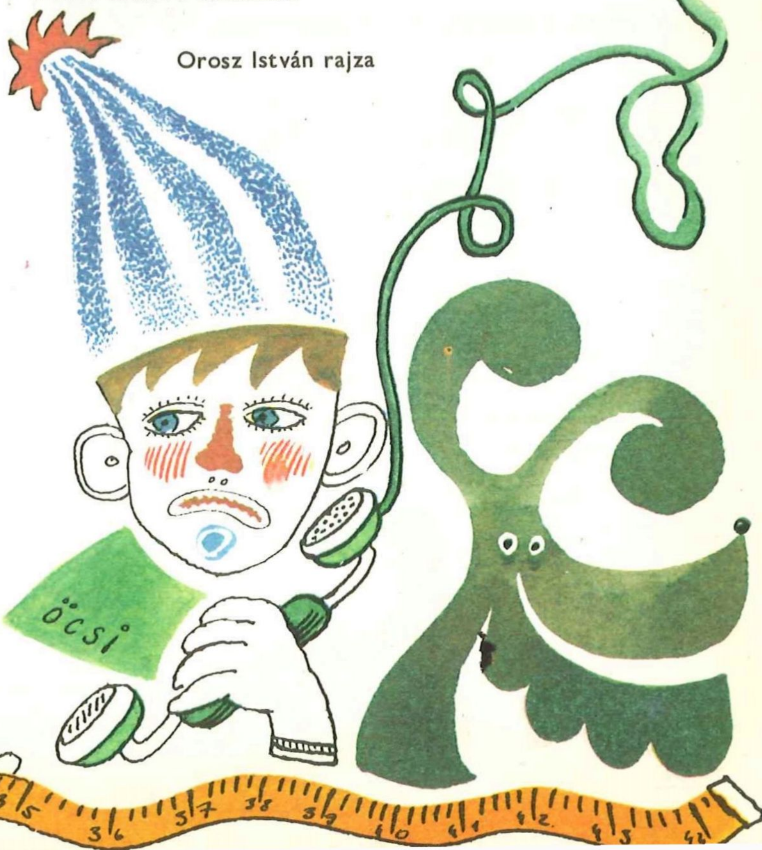
Öcsi, mintha misem történt volna, elmesélte, hogy Magdi küld egy édes kis szájharmonikát Szilviának, ő hozza is rögtön, mert már megtanulta fújni.

— És csak azért jössz haza, hogy zenélj Szilviának? — kérdeztem, most lettem csak dühös, hogy megijesztett azzal az üzenettel.

— Á, nem azért! Hanem mert nagy szükség lesz rám otthon — közölte magabiztosan. — Képzeld, azt mondta a szomszédasszony a lépcsőházban a másik szomszédasszonynak, hogy ő nagyon is ideges a mi kistestvérünktől, mert az egy újabb zajforrás. Képzeld! Azt mondta Szilviára, hogy zajforrás! Meg kell védenünk, nem igaz?! Jövök erősítésnek, ne izgulj!

Nem izgultam. Én vagyok az okosabb. A családom szokta ezt mondogatni, amikor azt akarják, hogy elviseljem az öcsém lehetetlen dolgait; — hát mostantól kezdve elhiszem.

Orosz István rajza

Horváth István gyűjtéséből

Népi mondókák

Egyedem, begyedem

Egyedem, begyedem,
Keszkenyőben.
Szól a rigó
Az erdőben.
Dib, dáb,
Kopasz láb.
Egyki, begyki.
Eriggy ki!

Ókus, mókus

Ókus-mókus,
Güzü, pele.
Jó az ért mogyoró
bele.
De ha nekünk
nem hagytok,
Csipjenek meg
a baglyok.

Gyí, Tordára

Gyi, Tordára,
Besztercére.
A jó borra,
Pecsenyére.
Gyi, lovacskám,
Gyi, Tordára.
Odaérünk
Vacsorára.
Gyi-gyi, gyi!

Majtényi Erik

Golyóstoll

Van nekem egy
golyóstollam,
kék festék a
folyóstollban.
Teleirta
mind a három
irkámat,
azután meg
fogta magát,
kiszáradt.

Sok volt a
jóból
— mondja a
golyóstoll.
Van a boltnak
tele
bele,
onnan veszek
belet
bele.

MÉHES GYÖRGY

Mese a méregzsákról

Méregzsák álmodozva előre-hátra hintázott a széken. Addig feszedezett, amíg a szék recscsent egyet, a két hátsó lába kitört és Méregzsák legurult a földre. Nem hívták volna Méregzsáknak, ha ettől nem gurul dühbe. Talpraugrott, felkapta a széket és odacsapta, belerúgott, megtaposta, addig-addig, amíg fancsikára nem verte. Ettől aztán úgy ahogy lecsillapodott a mérge. Ekkor lépett be az édesapja.

Összetörted?

— Össze.

— Hogy történt?

— Rossz volt a szék, kitört a lába.

— No, ha rossz volt, akkor eredj fiam, csinálj helyette jobbat.

Mit volt mit tenni, Méregzsák elment az asztaloshoz.

— Jónapot kívánok asztalos bácsi, tessék nekem csinálni egy széket.

— Szívesen fiam, ha megfizeted.

— Nincs pénzem.

— Az se baj. Dolgozol nálam egy hetet.

Úgy is lett. Méregzsák egy hétig seperte a fűrészport, forgácsot, hordta a deszkát, főzte az enyvet.

Eltelt egy hét.

— No fiam, megszolgáltad a széket. Hozd a fát s olyan széket fabrikálok neked, hogy akárki megnézheti, de még bele is ülhet.

— Jaj mester uram, nincs nekem fám.

— Nincs? — csodálkozott az asztalos. — Hát akkor eredj és szerezz.

Kiment az erdőre Méregzsák. Fázott kegyetlenül a hideg, havas télben. Mondja a favágóknak, mi járatban van. Kellene neki egy székre való fa.

— Megkaphatod, édes öcsém — felelte a legbajuszosabb a favágók közül —, csak fizesd meg az árát.

— Jaj, nincs nekem pénzem.

— Akkor dolgozz meg érte.

Méregzsák, egy héten át szedte az ágat, hordta a vizet, főzte a puliszkát a favágóknak, míg megkapta a fát.

Igenám, de akkor még el kellett mennie a fűrészmalomba. Azért már csak három napot dolgozott, hogy deszkává fűrészeljék a fát. Aztán visszament az asztaloshoz.

— Ez már döfi — mondta az asztalos és jókedvűen fütyörészve elkészítette a széket. Méregzsák megköszönte szépen és végre mehetett haza.

— Édesapám, itt a szék.

— Megszolgáltál érte?

— Meg.

Még azt is szívesen hozzátette volna, hogy megtanulta, mire vezet az oktalan mérgeskedés, s hogy megfogadta magában: soha többé. De inkább nem mondott semmit. Nem olyan ember ő, aki fogadkozik.

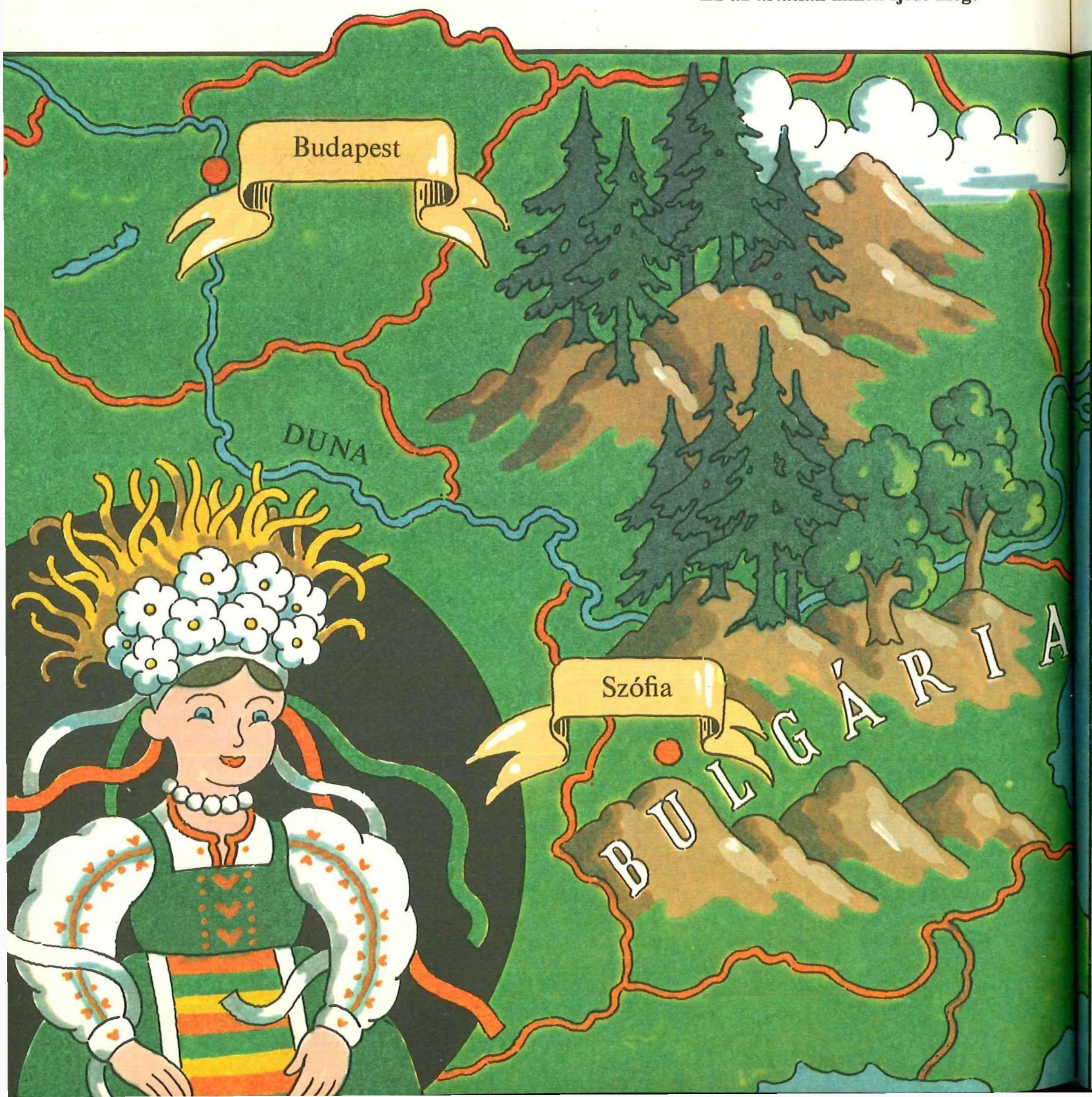
HEGYEK KÖZÖTT BULGÁRIÁBAN

...Akkor történt, amikor a rózsák országába, Bulgáriába utaztam. Meghívtak ifjú bolgár barátaim, a szeptemvrijcsék, azaz „szeptember gyermekei". Szeptemberben van hazájuk szabadságünnepe, innen a bolgár úttörők neve. (Mintha a magyar úttörőket „áprilisiaknak", „áprilisfinak" neveznék.)

Szóval hétmérföldes csizmámmal útnak eredtem. A hegyek fölött baleset ért, egyik csizmám leesett. S a Rodope hegy tetején kényszerleszállást hajtottam végre. Bizony jól megütöttem a lábam! Sűrű erdő közepén földet értem. Szerencsére nem messzire barátságos fénysugarat láttam meg. Keservesen odasántikáltam.

Töpörödött anyóka nyitott ajtót. Mindjárt behívott házikójába. Míg a lábam sebét kötözte, versikét mormogott:

Jössz vizecske a magasból,
A magasból, a havasból.
Szép tündérek mind odagyűlnek,
Vacsorához ülnek.
Mondd meg vizecske, te mondd meg,
Ez az ártatlan minek ijedt meg!

Siess csak, siess vizecske,
Mondd vizecske a tengernek,
Tenger meg a tündéreknek,
Szakítsák ki a félelmet
Ebből az ártatlanból!

Aztán ennem-innom adott, cseréppohárban hűs aludtejet mézzel csurgatva. — hű de finom volt! — s puha ágyba fektetett. Félálomban még hallottam, hogy újabb versikét mormol. A betegséget, a nyavalyát űzte rólam bűbájos szavakkal. Ezen elmosolyodtam, s így aludtam el.

Te ostoros, te ostromos,
Hetvenhétféle nyavalya!
Ahogy jöttél, úgy elmenjél.
Ha nem tudjuk, honnan jöttél,
Azt se tudjuk, hová mentél.
Ha te támadsz vízből, szélből,
Emberszemből, irigységből,
Úgy elmenj, hogy sohase lássunk.
Ha nappal támadsz, nappal távozz.

Napfényes reggelre ébredtem. Öreganyó már talpon volt, megetette az állatokat, megjárta a boltot, reggelit készített. Amint meglátta, hogy ébren vagyok, hozzám siesett.

— Hogy aludtál kedves jövevény? Vigyázz, ne ugrálj még a fájós lábaddal, alaposan megütötted. Ismerlek én ám téged, Vitéz Jancsi, mesebeli kisdobos! A pajtásaidat keresed. No, várj csak még egy keveset. Mosakodj, egyél, igyál.

— Ne türelmetlenkedj, mindennek megvan a maga ideje!

Szigorú volt, de a szeme mosolygott.

Sietve öltöztem. Kibicegtem az ajtó elé. Mi szépet láttam! Sűrű erdő, magas hegyek, mély szakadékok, a mélyben hegyipatak zuhog a gömbölyű köveken. Kanyargós országút, a völgyben kis falucska, szűk utcákkal, barátságos tornyocskával.

— Ide figyelj, te Jancsi! — csoszogott hozzám Anyó. — Addig tovább nem mehetsz, míg találós kérdéseimre meg nem felelsz!

— No, csak mondja, öreganyám! Megválaszolom én azt — válaszoltam hetykén, de bizony alaposan megizzasztott.

Piros királyka ösvényre bólog.
(Földi eper)

Viaskodik két sas, fehér habot hullat.
(Malomkövek)

Dühös kutya erdőn ugat.
(Balta)

Vörös udvarban vörös komondor.
(Nyelv)

Ahová a vörös kutya fekszik,
fű nem növekszik.
(Tűz a mezőben)

Ezüst gúnár, egy lábon áll.
(Téli káposzta)

Se lába, se szárnya,
Nincs sebesebb nála.
(Idő)

Van egy pici szamaram,
Nappal pihentetem,
Este megterhelem.
(Ruhafogas)

Fehér malacok part alatt hevernek.
(Fogak)

Sólyommadár föld alatt száll.
(Eke)

Bemegy bőrtelen, kijön bőrösen.
(Kenyér a kemencében)

Csákót csinált mindenik fiának,
Nem csinált magának.
(Tölgyfa, makk)

Mikor hét kérdésre jól válaszoltam, nagyot nevetett anyó!

— Jól van! Most jön a ráadás, már csak erre az egyre válaszolj, de ez a legnehezebb!

Erdőn, mezőn gyertya,
Szél el nem oltja.

Törtem a fejem. Hiába. Telt az idő sebesen. A kanyargós országúton zihálva kapaszkodott felfelé a piros autóbusz. Már itt is van. Nyílik az ajtó, s kiugrálnak piros nyakkendős bolgár pajtásaim. Egyikük kezében meg ott az én elveszettnek vélt hétmérföldes csizmám.

— Jancsi, Jancsi! Csakhogy megvagy! — ölelgettek.

— Indulhatunk! — kiáltott a gépkocsivezetőnek Gorán, a vezetőjük.

— Várjatok még! — szóltam. Kihajoltam az ablakon, úgy kiáltottam!

— Öreganyám! Tudom már mi az, hogy: erdőn mezőn gyertya, szél el nem oltja! Hát virág!

Anyó vidáman bólogatott, kendője lecsúszott hajáról, kedves ősz kontyán csillogott a nap.

— Jól van Jancsi, eredj csak, járj szerencsével.

Felzúgott a busz motorja. Indultunk. Elmaradtak mögöttünk a hegyek, az erdő, a tornyocskák, a kis faluk, faluszélen legelésző kecskék. Robogtunk a város felé. A motor zúgását hamarosan elnyomta vidám énekünk:

Vida Győző rajzai

Hát ezt is megértük — sóhajtott savanyú ábrázattal Zsuzsi. — Harmadikosok lettünk. És sorra vizsgálgatott valamennyiünket, öregedtünk-e a nyáron. Jót nevettünk a jeleneten (vajon kitől leshette el?!), de azért úgy éreztük, tényleg öregedtünk egy kicsit. Nem köszönthetjük, például, az elsősöket, úgy, mint tavaly szeptemberben, amikor az évnyitó ünnepélyen elfogódottan keresgélték helyüket a nekik odakészített padokon a tornateremben. Mert akkor egyszerűen csak kézen fogtuk őket, és miközben ki-ki megtalálta ülőhelyét, egy-egy kis doboz színes ceruzát kapott ajándékba tőlünk, akik már otthon voltunk az iskolában. Nagyon jólesett, hogy megtehettük, és láttuk, hogy a kicsik is örülnek.

— Mért ne gyámolíthatnánk most is az elsősöket? — pattant ki valamelyikünkből a nagy ötlet, de le is hurrogta a többi: nem illenék elvenni a másodikosoktól ezt a hálás feladatot. Igaz — állapodtunk meg. De segíteni csak lehet nekik? És eldöntöttük. Legalább is mi, az őrs tucatnyi tagja, hogy kitalálunk valamit.

Az, ugye, világos, hogy az évnyitón már nem adhatunk semmit, biztató mosolyunkon kívül. Hanem a csapatzászló ünnepére kirukkolhatunk valami meglepetéssel.

Készítettünk három jókora dobókockát kemény kartonból. Úgy gondoltuk, három csoportban játszanak majd vele a gyerekek, mert úgy érdekesebb, sőt, versenyezhetnek is egymással. A nagy kartonkockák egy-egy oldalára a kisdobosok egy-egy pontját írtuk. Aztán vásároltunk harminckét kis igazi dobókockát. Képzelhetitek, mekkora szemeket meresztettek ránk a játékboltban! Beállítottunk ketten harminckét dobókockáért. (Harmincketten vannak a kicsik.) A játékot így képzeltük: egy elsős dob, mondjuk, hármat, s akkor elmondja a kisdobosok harmadik pontját, a játszótársa pedig felmutatja a nagy kartonkockán a helyes feleletet. Aki téved, zálogot ad. Ezt, persze, csak akkor játszhatják majd, ha tudnak olvasni és ismerik a kisdobosok hat pontjának értelmét, célját. Tehát a tanév vége felé. És mi lesz addig? Játszanak kis kockáikkal közönséges társasjátékot, vagy őrzik a dobókat kabalának. Elvégre sok ifjabb testvér rakosgatja boldogan nénje vagy bátyja volt kedvenc ruháját: tudja, hogy előbb-utóbb ő is belenő.

Máris Mária
a közismert krónikás

L. Kapuvári Lídia

MOZIBAN

A vásznon Afrikát látom.
Éhezők.
Segélyhelyek.
Köztük sok velem egykorú gyerek.
Különös — mindenkiből ugyanazok a szemek
néznek velünk farkasszemet.
Mellettem ül egy család.
Zörög a papír — esznek.
Víg csámcsogásuk meg nem zavarja semmi.
Nem ilyen szeretnék lenni...

KÉP A KÖZEL-JÖVŐ-BŐL

Görög Júlia rajzai

AZ ÚJ ÚTTÖRŐÉV FELADATAI

Az új tanév új úttörőévet, mozgalmi esztendőt is jelent. A mozgalom szóban benne van a mozgás, haladás, megújulás. Ennek ellenére idén nem történik semmi különös — legalább is látszatra nem! — az úttörőév során. Vagy talán mégis? Lássuk csak szépen, sorjában!

Továbbra is „Együtt egymásért" jelszóval haladunk előre. Az első negyedévben a legfontosabb feladat: készülődés

A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM

60. évfordulójára. 1917-re, a történelmet nyitó Auróra sortüzére emlékezünk, ünnepélyeken, kiállításokon, daltanulással, rajzversenyekkel és a barátság ápolásával. Úgy is mondhatnánk, hogy a barátság jegyében készüljetek a 60. születésnapra! A barátság szálai vezethetnek szovjet pajtásokhoz — magyar nyelven is levelezhettek, a KISDOBOS-ban találhattok címeket. Novemberben az Ady Endre nevét viselő úttörőcsapatoknak külön ünnepük is lesz: a nagy magyar költő századik születésnapja november 22-én.

A második útjelző

A CIMEA HUSZADIK SZÜLETÉSNAPJA

Ezt 1978. február 15-én tartjuk. Cimea Vikit, a nemzetközi gyermekmozgalom kedves figuráját ismeritek, két éve kivágós mellékleten szerepelt lapunkban. Jó szórakozást és érdekes ismereteket nyújt, ha a CIMEA évfordulójára emlékezve, megismerkedtek más népek életével, dalaival, táncaival, játékaival. Javasoljuk, gyűjtsetek ilyeneket már most. Ha figyelmesen olvassátok a KISDOBOS-t, minden egyes számunkban találtok „valamit" ehhez.

Dalolva, no meg tanulva repül az idő. Egykettőre itt a tavasz! Ezzel együtt érkezik úttörőesztendőnk újabb szakasza. Minden évben a „nagytestvérekkel", a kiszesekkel ünneplik a kisdobosok és az úttörők a Forradalmi Ifjúsági Napokat, vagyis 1848, 1919 és 1945 történelmi sorsfordulóit.

A tavasz aztán igazán bővelkedik szépséges ünnepekben, munka ünnepe, anyák napja, nemzetközi gyermeknap, pedagógus nap. És a csúcs, melyben gyermek, szülő és nevelő együttesen részt vesz, az a

XI. VILÁGIFJÚSÁGI TALÁLKOZÓ

a VIT. 1978 nyarán Kuba látja vendégül a világ fiatalságának küldötteit. Közöttük lesznek természetesen a mi magyar fiataljaink is: üzemek legkiválóbb ifjúmunkásai, mérnökei, fiatal nevelők, állami gazdaságok ifjú küldöttei. Talán a te családodból, ismerőseid közül is eljut valaki oda. Addig is, amíg beszámolóra ellátogat úttörőcsapatodhoz, figyeld, figyeljétek ha lehet együttesen a találkozóról készült televíziós adásokat! Tudja minden kisdobos a VIT indulóját, az „Egy a jelszónk a béké"-t együttesen énekelni!

Együtt—egymásért, — szól a jelszó ebben a tanévben is. Fát ültetünk ennek a jegyében, játszótereken vigyázunk a kicsikre, ügyelünk a tisztaságra, iskolában és szabadban egyaránt. És vakáció idején, amikor az együvétartozó őrs elszáll a világtájak felé, nagymamához, üdülőbe, külföldre, táborba — az egy utcában, egy házban lakók tartják a barátságot. Lakóterületi munka — így nevezik hivatalosan. Kisdobos-barátság —, így mondjuk mi!

Ismeritek a dianézőt? Ügyes nagyítós szerkezet, melyben a diaképekben szinte elevenné válnak a távoli tájak. Ilyen dianézőbe kukkantottunk most, együttesen. Elővillant néhány kép a jövőből. Jut munka, öröm egész éven át mindőtöknek — bátran válasszatok belőle!

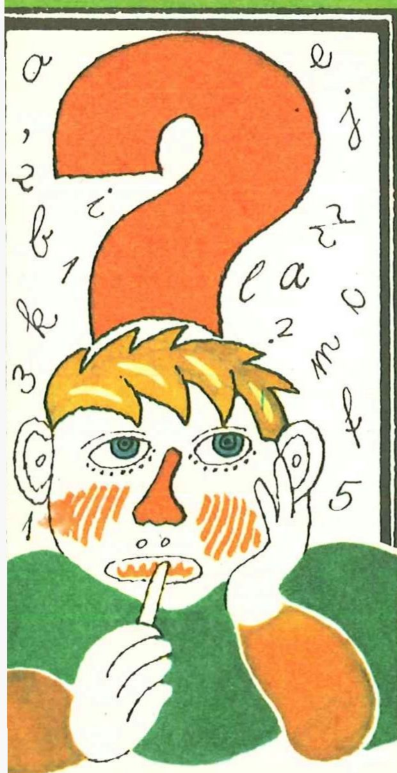
Dobra verjük

Pályázzatok! Rajzoljatok, fessetek! A pályázat címe: „Az én családom".
Témája ennek megfelelően — a család élete,
a gyermekek és a szülők,
a család és társadalom kapcsolata,
az ünnepnapok és a hétköznapok világa,
a közös munka és a közösen töltött szabad idő élményei.

A pályázatra minden pajtás legfeljebb öt képet küldhet be a Társadalmi Ünnepségeket és Szertartásokat Szervező Irodába. Címe: 2200 Monor, Kossuth Lajos utca 71. A képek hátoldalára írjátok rá neveteket, életkorotokat, iskolátokat és lakásotok, valamint a kép címét.
A pályázat beküldésének határideje október 15. Bármilyen méretű és bármilyen technikával elkészített képekkel pályázhattok.
A díjnyertesek 1977. november 30-ig levélben kapnak hírt a zsüri véleményéről, s arról, hogyan részesednek a csaknem tizenkétezer forint értékű díjakból. A legsikerültebb rajzokat 1977. december 6-án a Pest megyei Művelődési Központban, Szentendrén, a télapó ünnepség megnyitó kiállításán láthatjátok. Később a zánkai Gyermekalkotások Galériájában őrzik meg őket.

Szarvasszigeten, egy egészen kicsiny iskolában, ahol a kisdobosok csapata mindössze tizennyolc tagot számlál, remek szokás alakult ki. A pajtások minden nyáron, tehát a legutóbbi nyári szünidőben is naplót írnak. Ki, milyet tud. Az első osztályt végzettek rövidet, sok rajzzal, a nagyobbak, kerek élménybeszámolókat, ízléses díszítéssel. Többszörösen nyernek az ügyön. 1. míg a napló készül, kipihenik az aznapi futkározást, 2. gyakorolják az írást és a helyesírást, 3. megtanulják egy-egy nap eseményeinek tömör összefoglalását, vagyis a fogalmazást, 4. amikor pajtásaikkal ismét találkoznak, nem kell törniük a fejüket, mit is meséljenek, csak lapozgatnak, s nem járnak úgy, hogy épp a legizgalmasabbat felejtik el. A barátok akár ki is cserélhetik egymás közt naplóikat, bizonyságot adva egymásnak barátságukról.

Rejtvényfejtők figyelem! Az előző évekhez hasonlóan a megfejtéseket idén is összegyűjtve novemberben, februárban és júniusban kell címünkre beküldenetek. Vagyis: fejtsétek meg a rejtvényeket szeptemberben, írjátok le egy levélpapírra, tegyétek mellé a lap sarkáról levágott számot, majd borítékba téve őrizzétek meg fiókotokban. Októberben és novemberben folytassátok a levélpapíron a megfejtések leírását, majd ragasszátok a levágott számokat a levél aljára. Most már postára adhatjátok. **Címünk: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100.** — Ugyanígy tegyetek a decemberi, januári és februári megfejtésekkel, és márciustól júniusig hasonlóképpen gyűjtsétek össze és postázzátok a megfejtéseket.
Minden megfejtést ellenőrzünk, a hibátlanokért igazolásként és jutalmul író vagy költő arcképét küldjük címetekre. Akinek a beküldött 3, 3 illetve 4 megfejtése sikerült, annak a képeken kívül az első három megfejtésért egy 1-es, a februárban beküldöttekért egy 2-es, a júniusi küldeményért egy 3-as számot is mellékelünk. Ezeket a számlapokat gondosan őrizzétek meg, mert akinek mind a három szám a birtokában lesz és ezt nekünk egy borítékban elküldi — tehát csak a számokat, mert a képek nálatok maradnak —, annak postán könyvjutalmat küldünk.
A múlt évi rejtvények helyes megfejtését októberi számunkban közöljük!

Órarend-házikó. A KISDOBOS szeptemberi melléklete. A házikó körülvágása után nyissátok ki a kaput és ablakot úgy, hogy a vastag vonalat vágjátok fel. A szaggatott vonal mentén hajtsátok ki a zöld „deszkákat". Hogy a kitárt ajtó, ablak belső oldala is zöld legyen, ragasszátok rá a B-vel jelölt ajtó-, és C-jelű ablakszárnyakat. Az A jelű rajz pöttyös karimáját kenjétek be ragasztóval és ügyesen illesszétek a nyitott ajtó mögé, a ház belső falára. Ezután vágjátok ki az órarend-korongot a fekete vonal külső szélén. Dugjatok a kapu feletti köröcskébe iratkapcsot. Húzzátok rá a hasonló jelzésű körön az órarendet, természetesen a ház mögött. Az iratkapocs két szárát hajtsátok szét. Ha a kaput kinyitjátok, a kislányt látjátok a cicával, ha az ablakot, a korong forgatásával a megfelelő nap órarendjét. Tanulóasztalotok közelébe, jól látható helyre függesszétek az órarend-házikót.

Kedves Paprika! Elmesélem neked a legszebb nyári élményemet. A Balatonnál nyaraltam a szüleimmel. Volt egy viharvert szalmakalapom, mindig

abban pompáztam. Egy napon megjelent a strandon egy ismeretlen lány. Csak a kalapja volt ismerős... Amikor összetalálkoztunk a vízben, lespriccelt. Én persze azonnal visszafröcsköltem.

Képzelheted, mi volt ott! Utána együtt heverésztünk a napon. Beszélgetni kezdtünk.

Kiderült, hogy Juli-Puli a neve. Juli, mert Júlia, és Puli, mert Púlia – azaz nem, bocsánat, azért, mert olyan a haja, mint a puli szőre.

Ettől a naptól fogva olyanok lettünk, mint az ikrek: mindig együtt játszottunk. Egészen addig, amíg Juli-Puli szülei egy esős napon hirtelen haza nem autóztak. Nem volt időnk arra, hogy elbúcsúzzunk és felírjuk egymás címét! Egyedül maradtam, és örökre elvesztettem a legjobb barátnőmet! Többet nem vettem fel a kalapomat!.. Nemsokára mi is hazautaztunk, és elérkezett a tanévnyitó napja. A sok jóbarát között egyszercsak megpillantottam egy új lányt: JULI-PULIT!

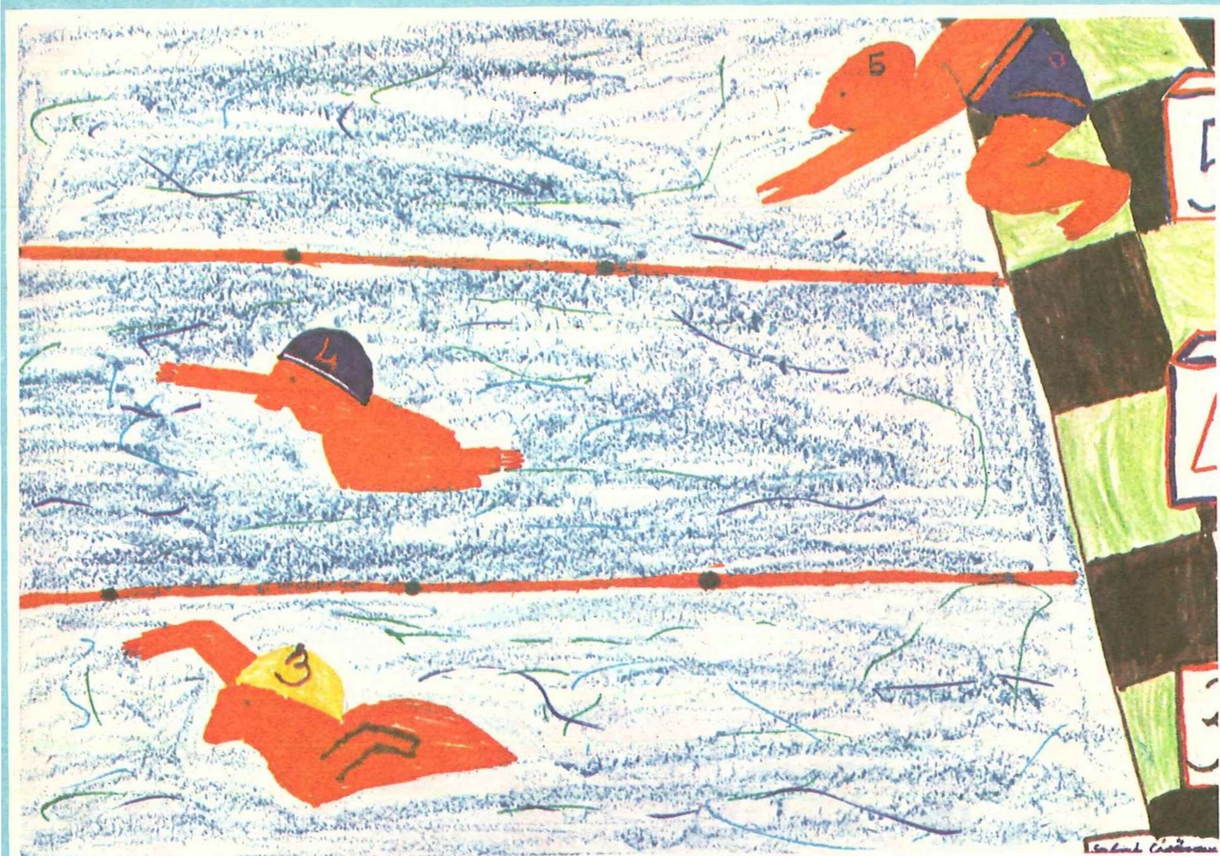

Augusztusban a mi városunkba költöztek, és Julit véletlenül éppen az én osztályomba íratták. Így hát az én legkedvesebb nyári élményem mellettem ül a padban. Szia! Coffi

Marék Veronika munkája

Salgó György munkája, Salgótarján

Postafiók 100

Legkedvesebb levelem szeptemberben az a néhány száz darab, amit az elmúlt tanévben írtatok nekem. Örömet szereztetek azzal, hogy bemutattátok szülőföldeteket, elhiszem, hogy nem csak térkép számotokra. Boldog voltam, hogy megismertem az ősi búvóhelyeket, a kistestvéreket, a barátaitokat. Köszönöm, hogy közöltétek örömeiteket, így nekem is részem volt azokban —, és azt is köszönöm, hogy bajban szomorúságban a tanácsomat kértétek. Az elmúlt tanévben nekem volt a leggazdagabb kisdobos-életem, mert részt vehettem a tiétekben.

A tanévnyitón én most benneteket köszöntelek, kedves levelező pajtásaim, mindenkit, aki írt nekem, ezután fog írni, vagy csak szándékozik, de mindig közbejön valami.

Kívánom, hogy teljesüljön minden kívánságotok! Nem vagyok tündér, nem tehetek semmit helyettetek. De tudom a titkot: ha ti nagyon akarjátok, ha magatok is megdolgoztok érte, ha kéritek a felnőttek tanácsát, ha elfogadjátok társaitok segítségét, minden kívánságotok teljesülni fog, nemcsak három, mint a mesékben. Ezt kívánja az új tanévben régi barátotok: **Űr Kata**

Bemutatom az elószállási negyedikes kisdobosokat. (2424 Előszállás, Felszabadulás tér 1. Általános iskola.) József Attila a csapat névadója, halálának évfordulójáról szavalóversennyel emlékeztek meg. Ez szép szokás, sokan tették ugyanezt. Amiért én bemutatom őket, az az a felismerésük, hogy minden gyerek kapott verset, versrészletet, mert úgy gondolták, úgy kerül igazán közel a költőhöz minden gyerek, ha maga is megismeri, átéli — mert előadja — a verseit. Tisztelegtek József Attilának, és a szereplési lehetőséggel örömet szereztek egymásnak.

A Méhecske őrs (3881 Abaújszántó, Általános iskola) nevéhez méltóan él. Rengeteg papírt gyűjtöttek és rengeteg élményt. Részt vesznek az „Együtt—egymásért" mozgalomban, a fogászati hónapban tisztasági versenyt rendeztek, nagyszerűen sikerült a karnevál, bemutató ősi foglalkozást tartottak más őrsök számára. A sok szép élmény, a sokféle közös tevékenység eredménye az, amit Suhajda Zsuzsi fogalmazott meg: „Nagyon-nagyon megértjük egymást, szinte összenőttünk, öröm az, ha együtt lehetünk."

A dánszentmiklósi általános iskola 2. osztálya a „Farkas" nevet viseli —, ezt írja magukról Kemenczei Csaba (2735 Dánszentmiklós, Dózsa György út 2.). És a farkasok legkedvesebb időtöltése a meseolvasás, versmondás, közös daltanulás. Rendhagyó farkasok, szívesen hallanék róluk bővebben is!

Kósa Mária (6600 Szentes, Aulich Lajos u. 37.). 16 éves elmúlt, nem iskolás már, dolgozik. De nagyon szereti a kisdobosokat, szeretne levelezni velük, tanácsot adni, segíteni. Szívesen lenne „mini Űr-Kata".

Hasonlóképpen ez a vágya Fodor Anikónak: minden kisdobosnak válaszol nagy örömmel, aki hozzáfordul segítségért. Felajánlja, hogy benne igaz barátra lel minden levélküldő kisdobos. Címe: 5300 Karcag, Kossuth tér 6. Éljetek az alkalommal, keressétek fel leveleitekkel a két kedves nagylányt, gyerekek!

Levélvárta. A nyári szünetben nagyon sok levelezőtársat kereső levél érkezett. Nem akartam váratni gazdáikat mostanáig, hát elküldtem közvetlenül egymásnak a címeket. Remélem, sok barátság született azóta; majd írjátok meg nekem is!

Űr Kata

Ferkai Loránt: Keresztszemek

Amit most csinálunk, azt nevezheted türelemjátéknak vagy tervezésnek, ahogy tetszik. Egy bizonyos: eredményes ügyeskedés lesz!

Erősebb kartonlapra rajzolj négyzetrácsot (1.), a négyzetek 8—10—12 mm nagyságúak legyenek. Késsel vagy ollóval vagdosd ki, majd különféle színű filctollal rajzolj rájuk átlósan kereszteket, pontosabban X-eket (2.). A négyzetecskékből rakj ki az asztalon betűket (3.), virágformákat (4.) vagy amit akarsz. Készíts most — folytatásként — egy újabb, ugyanakkora négyzetrácsot, legyen mondjuk 10 négyzet széles és 16 magas. Ragassz köréje kartonkeretet (5.), így megvan a „türelemjáték" táblája. Rakj ki erre a táblára a különféle színű négyzetecskékből valamit. Amint látod, rajzunkon egy gyerekalak van. Ha szépen sikerül a „kép", ne dobd széjjel, mielőtt számtanfüzet-lapra, színes filctollal le nem rajzoltad kis keresztecskékkel. Versenyezz pajtásaiddal: ki tud a rácsos keretbe szebb vagy érdekesebb képet kirakni a négyzetecskékből, kihasználva azok színeit.

Most már jól láthatod, hogy ez nemcsak türelemjáték, hanem tervezés is! Márpedig ha valaki tervet készített, azt hajtsa is végre, vagyis valósítsa meg! A megvalósítás módja, hogy a megtervezett betűket, díszeket, figurákat papirosra rajzolt 4—5 milliméteres rácson színes fonállal kivarrod (6.). Hamarosan rájössz, hogyan vezesd hátul a tűvel a fonalat, hogy a rajzon látható „keresztszemek" kialakuljanak. Tervedből ilyen módon keresztöltéssel kivarrt papír könyvjelző, baba-terítő vagy egyéb lehet.

Ha maradandóbb tárgyat akarsz készíteni — például ajándékba —, akkor végy olyan textilanyagot, amelynek a szálai jól kivehetők, számolhatók, például kongrét. Tervezett mintáidat ezen varrd ki. A népi hímzéseken, szőtteseken találkozhatsz ilyenféle mintákkal, egyszerű sordíszítményekkel, s bonyolult virág-, állat-, emberformákkal. A 8. ábra madarát népi kézimunkáról rajzoltuk le, a többit gyerekek tervezték.

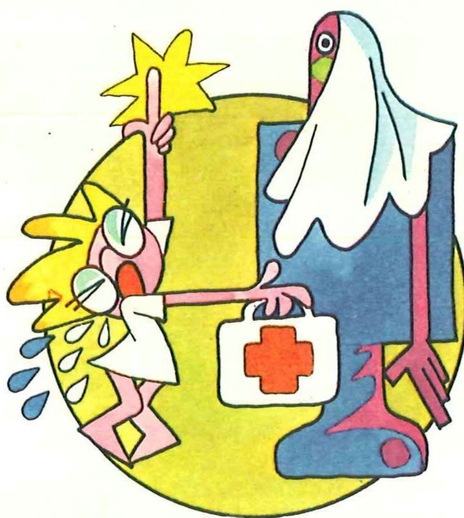
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

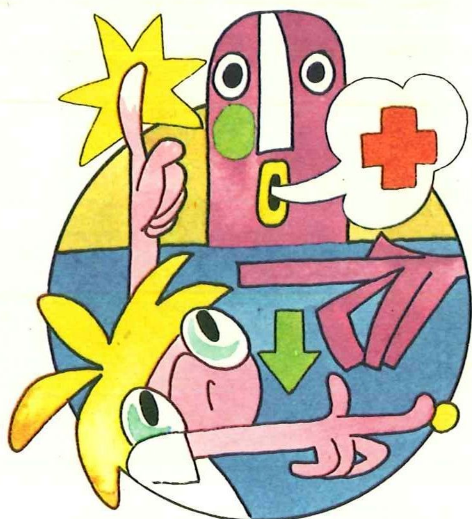
CSUPASZEM ÉS PLÉHEMBER

1. Látjátok, milyen ügyesen szegelek!

2. JÚ-Ú-ÚJ! Ez fájt! Pléhember segíts!

3. Elsősegélyt! Gyorsan!

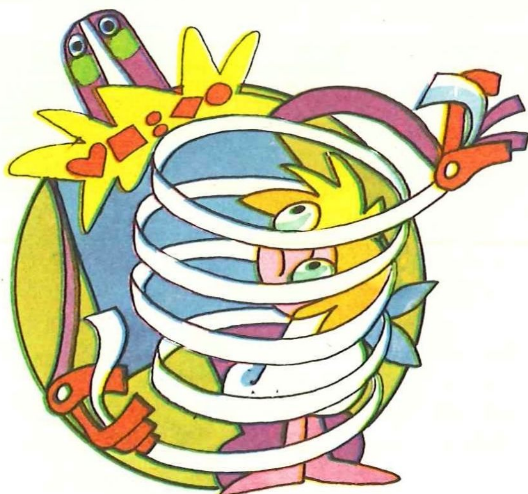
4. Minek ennyi sebhintőpor!

5. A karomat is felkötöd?

6. Elég az orvosság! Elé-é-ég!

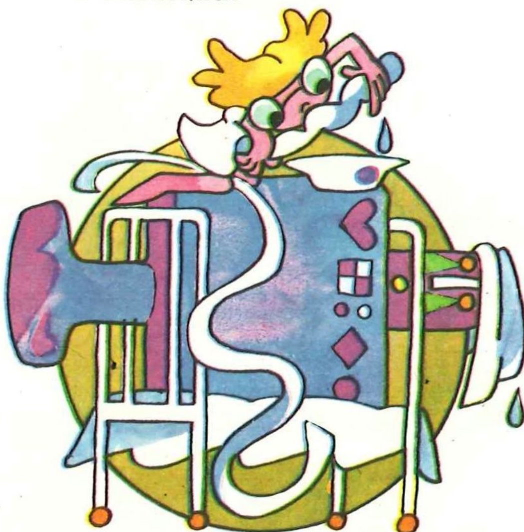

7. Jaj, begerjedtek a tekercsei!

8. Még injekciót is?!

9. Megőrültél?! Nem megyek kórházba!

10. Bocsáss meg! Nincs más menekvés a számomra!

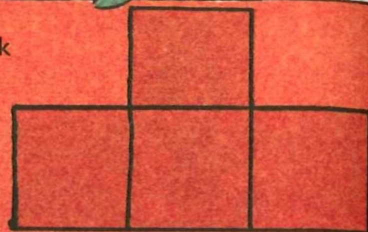

11. Mért vagy ilyen túlbuzgó!

12. Most én kezellek téged — de mértékkel.

1 Szeptemberi fejtörő

Összerakó

Vágjatok ki papírból 4 ilyen idomot és rakjatok össze belőlük egy négyzetet!

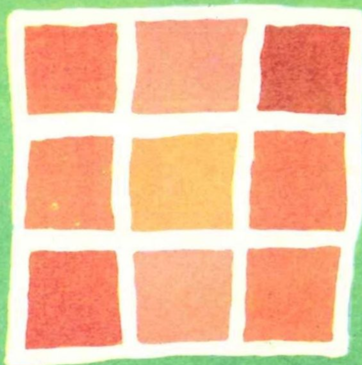
Törd a fejed!

Egy kis tóban kígyók, békák és gólyák voltak. Összesen 12 fejük, 28 lábuk és 4 csőrük volt. Hány kígyó, hány béka és hány gólya volt a tóban?

Írjátok bele a kilenc négyzetbe a: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 számokat úgy, hogy vízszintesen, függőlegesen és átlósan összeadva mindig 24-et kapjatok.

Bűvös négyszög

Képrejtvény

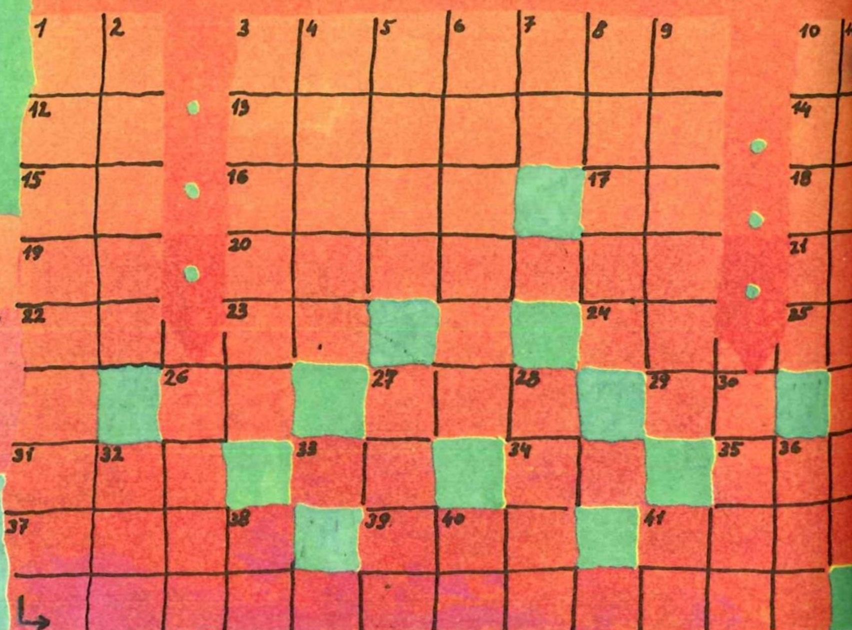

Balatoni üdülőhelyek nevét rejtettük el a képrejtvényekben.

Vízszintes: 1. Most készült. 3. Kisdobosok feladata. 10. Szám. 12. Rossz ellentéte. 13. Házakat tervez. 14. Énekhang. 15. Róna mássalhangzói. 16. Keret. 17. Szó vége! 18. TN. 19. Az első két betű. 20. Megtanulta a leckét. 21. Egyszerű szerszám. 22. KS. 23. Ugyanaz, mint a 21. 24. Így sír a kisbaba (ék. hiba). 25. Sötét eleje. 26. DP. 27. Kerti szerszám. 29. Rita mássalhangzói. 31. ZVA. 33. Kötőszó. 34. Ellenben. 35. Száj része. 37. Fiúnév. 39. Könyvet ír (ék. hiba). 41. Maró folyadék névelővel.

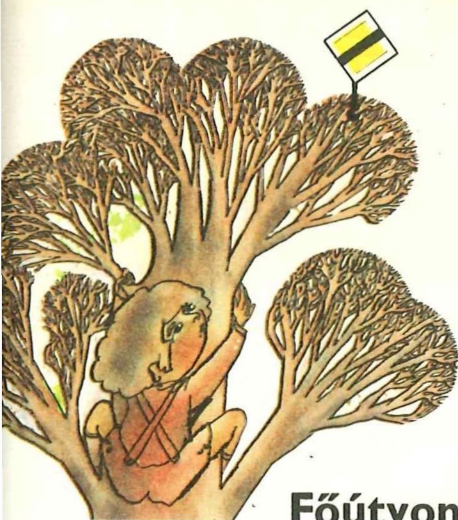
Függőleges: 1. Szeptemberi esemény (a nyíl irányában folytatva). 2. Vízilónév. 3. Földrajzban használjuk. 4. Szülők. 5. NIMS. 6. Vonatozás. 7. Folyadék. 8. Majdnem zászló! 9. Idegen nyelv tanulásához kell. 10. Varrás része. 11. Ebből tanulunk. 26. Ugyanaz, mint a vízszintes 37. 27. Unatkozik. 28. Régi. 30. A függ. 27. fordítva. 32. Szelíd ellentéte. 36. Inas vége! 38. Igevégződés. 40. Rag. 41. AT.

A keresztrejtvényből **beküldendő:** a vízszintes 3., 20., a függőleges 1., 11.

Rejtvényfejtők figyelem! Az egész évi rejtvényfejtéssel kapcsolatos üzenetünket olvassátok el a Dobra verjük oldalon!

DALLOS JENŐ: TRÉFÁS KRESZ–TÁBLÁK

Főútvonal vége

Üzemanyagtöltő állomás

Főútvonal

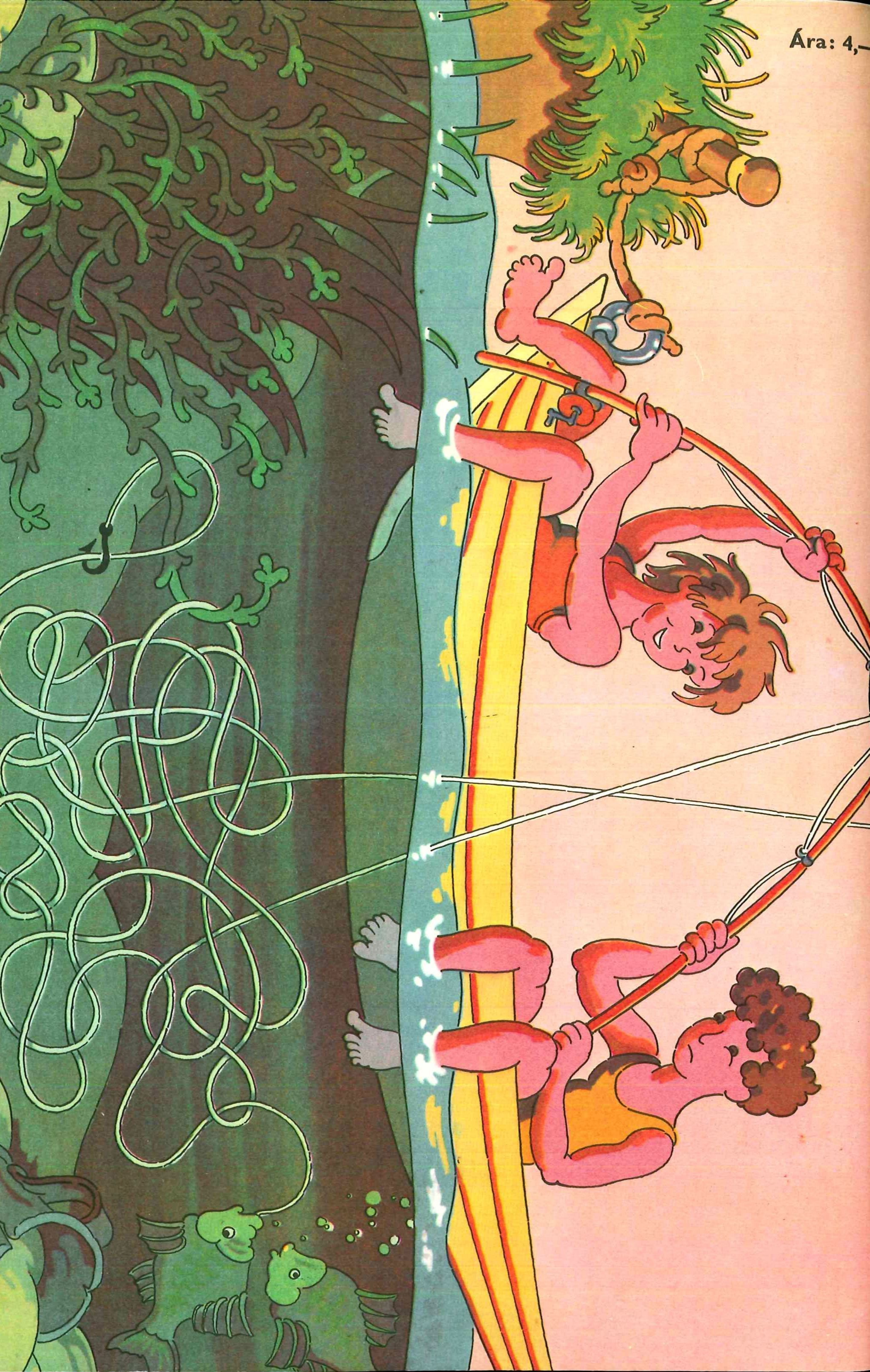
Tehénveszély

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVI. évf. 7. sz.

Szerkesztő: Kelemen Sándor
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 664-373
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: Dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1. közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 40,— Ft, I. félévre 24,— Ft, II. félévre 16,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 77.0693. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Rieger Anna** kisdobos munkája,
Budapest XI., Egri József úti Általános Iskola
A hátsó címoldalt Vida Győző rajzolta

Ára: 4,–